

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia obszary o największej koncentracji jezior na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia typy genetyczne jezior i podaje przykłady • wymienia rodzaje wód podziemnych (w tym mineralnych) • wskazuje miejsca występowania wód mineralnych na mapie tematycznej • przedstawia znaczenie przyrodnicze i gospodarcze jezior • wymienia sztuczne zbiorniki znajdujące się w Polsce i wskazuje je na mapie • charakteryzuje wody podziemne w Polsce • wymienia największe wyspy Bałtyku i podaje ich przynależność państwową • podaje nazwy państw leżących nad Bałtykiem i wskazuje je na mapie • wymienia przykłady flory i fauny Bałtyku • podaje cechy fizycznogeograficzne Morza Bałtyckiego • podaje przyczyny niskiego zasolenia wód Bałtyku • charakteryzuje florę i faunę Morza Bałtyckiego • wymienia główne typy genetyczne gleb występujących w Polsce • wskazuje na mapie rozmieszczenie głównych typów genetycznych gleb • rozróżnia główne typy genetyczne gleb występujących w Polsce • omawia rozmieszczenie głównych typów genetycznych gleb • wymienia gleby strefowe i niestrefowe występujące w Polsce • wymienia typy lasów w Polsce • charakteryzuje rozmieszczenie lasów w Polsce • wymienia przykłady gatunków roślin i zwierząt chronionych w Polsce • przedstawia granice zasięgów występowania wybranych drzew na podstawie mapy tematycznej • podaje skład gatunkowy lasów w Polsce na podstawie wykresu • charakteryzuje cechy świata roślinnego i zwierzęcego w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> A • podaje przyczyny regionalnego zróżnicowania klimatu w Polsce D • ocenia gospodarcze konsekwencje zróżnicowania długości okresu wegetacyjnego w Polsce C • charakteryzuje składowe bilansu wodnego Polski w roku hydrologicznym C • opisuje rozmieszczenie zlewk i dorzeczy na obszarze Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej B • omawia cechy reżimu polskich rzek A • wyjaśnia przyczyny niedoboru wody w wybranych regionach i gospodarcze skutki tego zjawiska A • wyjaśnia zmiany stanów wody oraz analizuje przyczyny i typy powodzi w Polsce A • charakteryzuje zależność pomiędzy siecią hydrograficzną a innymi elementami systemu przyrodniczego Ziemi A • charakteryzuje główne typy genetyczne jezior Polski na wybranych przykładach C • porównuje batymetrię jezior różnego typu A • przedstawia znaczenie sztucznych zbiorników wodnych C • omawia rozmieszczenie wód mineralnych i termalnych na podstawie map tematycznych Polski C • analizuje rozmieszczenie i zasoby jezior w Polsce na podstawie map tematycznych i danych statystycznych A • analizuje przekrój przez basen artezyjski na przykładzie niecki warszawskiej D • ocenia stopień wykorzystania wód termalnych w gospodarce kraju B • przedstawia genezę Bałtyku C • omawia rozmieszczenie wód mineralnych i termalnych na podstawie map tematycznych C • charakteryzuje typy wybrzeży Morza Bałtyckiego D • analizuje bilans wodny i zasolenie Morza Bałtyckiego D • ocenia stan czystości wód Bałtyku oraz wyjaśnia przyczyny ich zanieczyszczenia B • wyjaśnia uwarunkowania powstawania gleb w Polsce C • charakteryzuje wybrane profile glebowe B • wyjaśnia występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce C • omawia strukturę bonitacyjną gleb w Polsce B • wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych na proces powstawania gleb w Polsce C • porównuje wartość użytkową gleb w różnych regionach Polski D • ocenia przydatność rolniczą gleb w Polsce B • przedstawia stopień degradacji gleb w Polsce i sposoby ich ochrony C • wskazuje sposoby zapobiegania erozji gleb w Polsce C • charakteryzuje główne zbiorowiska roślinne na obszarze Polski i wyjaśnia uwarunkowania ich występowania C • opisuje funkcje i znaczenie lasów w Polsce B • wyjaśnia przyczyny regionalnego zróżnicowania lesistości w Polsce B • przedstawia wpływ przejściowości klimatycznej na zasięg występowania wybranych gatunków drzew oraz strukturę gatunkową lasów w Polsce B • wyjaśnia zależności pomiędzy rozmieszczeniem określonych typów lasów a warunkami naturalnymi i działalnością człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> A D C C C B B C C C B C D D B C C B C D B C C C B B B B
--	--	---	--

II. Ludność. Urbanizacja

<ul style="list-style-type: none"> • Podział administracyjny Polski • Liczba i rozmieszczenie ludności Polski • Struktura demograficzna ludności Polski • Wewnętrzne i zagraniczne migracje Polaków • Struktura narodowościowa i wyznaniowa w Polsce • Grupy etniczne • Struktura zatrudnienia i problem bezrobocia w Polsce • Stan zdrowia ludności Polski • Sieć osadnicza w Polsce • Urbanizacja w Polsce • Preferencje wyborcze Polaków • Organizacje pozarządowe • Bogactwo kulturowe Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie województwa i podaje ich nazwy • wymienia stolice poszczególnych województw • charakteryzuje podział administracyjny własnego województwa • podaje czynniki wpływające na zmiany liczby ludności po zakończeniu II wojny światowej • wymienia województwa o największym przyroście i największym spadku liczby ludności w ostatnich latach na podstawie mapy tematycznej • charakteryzuje czynniki decydujące o rozmieszczeniu ludności Polski • przedstawia zmiany ludności Polski po II wojnie światowej • wymienia województwa charakteryzujące się najwyższym i najniższym współczynnikiem przyrostu naturalnego oraz najwyższym i najniższym współczynnikiem feminizacji na podstawie danych statystycznych • omawia przestrzenne zróżnicowanie przyrostu naturalnego na podstawie kartogramu • wyjaśnia przyczyny niskiego współczynnika przyrostu naturalnego w miastach • charakteryzuje strukturę ludności Polski wg wieku i płci na podstawie danych statystycznych • podaje przyczyny starzenia się polskiego społeczeństwa • podaje przyczyny migracji wewnętrznych i zagranicznych Polaków • wymienia kraje, do których emigruje obecnie największa liczba Polaków • podaje przykłady obszarów o dodatnim i ujemnym saldzie migracji wewnętrznych na podstawie map zamieszczonych w podręczniku • charakteryzuje regionalne zróżnicowanie salda migracji wewnętrznych w ostatnich latach na podstawie mapy • określa kierunki migracji wewnętrznych i zagranicznych Polaków • wymienia mniejszości narodowe i etniczne w Polsce • wskazuje rozmieszczenie mniejszości narodowych i etnicznych na mapie • wymienia religie wyznawane w Polsce • dostrzega różnice między mniejszością narodową, mniejszością etniczną i grupą etniczną • omawia rozmieszczenie grup etnicznych w Polsce na podstawie mapy tematycznej • charakteryzuje wybraną grupę etniczną w Polsce na podstawie dostępnych źródeł • omawia przyczyny zróżnicowania rozmieszczenia przedstawicieli poszczególnych wyznań na terenie Polski • wymienia czynniki wpływające na aktywność zawodową ludności w Polsce • wymienia grupy ekonomiczne ludności w Polsce • omawia aktywność zawodową ludności Polski na podstawie danych statystycznych • charakteryzuje strukturę bezrobocia w Polsce • wymienia najczęstsze schorzenia przewlekłe dotyczące Polaków • wymienia czynniki wpływające na stan zdrowia ludności Polski • przedstawia przyczyny zróżnicowania stanu zdrowia ludności Polski • przedstawia główne przyczyny zgonów w Polsce • wymienia elementy sieci osadniczej 	<p>C A C A A C B A C B C A A A C B A C A A C C C A A C C A B B A</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy podziału administracyjnego Polski na podstawie mapy administracyjnej • omawia zmiany podziału administracyjnego Polski po II wojnie światowej • omawia podział i kompetencje władz administracyjnych • oblicza wskaźnik dynamiki zmian liczby ludności Polski • oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia wybranego województwa • omawia zmiany tempa wzrostu liczby ludności Polski • wyjaśnia przyczyny zmian zachodzących w rozmieszczeniu ludności Polski • omawia regionalne zróżnicowanie zmian liczby ludności • omawia przyczyny i konsekwencje zmian liczby ludności na podstawie danych statystycznych • prognozuje rozwój liczby ludności Polski na podstawie wskaźników demograficznych • określa przyrodnicze i społeczno-gospodarcze skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności • analizuje wartość przyrostu naturalnego w Polsce w wybranych okresach na podstawie danych statystycznych • omawia przyczyny zmian przyrostu naturalnego w Polsce w ostatnich latach • oblicza wartość współczynnika przyrostu naturalnego i współczynnika feminizacji • wyjaśnia przyczyny wyżu demograficznego w Polsce w latach 50. XX w. i jego skutki • wyjaśnia zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności wraz z rozwojem gospodarczym • porównuje piramidę wieku i płci ludności Polski w danym roku z piramidami wieku i płci ludności innych państw • przewiduje społeczno-gospodarcze skutki starzenia się polskiego społeczeństwa • omawia cechy i kierunki współczesnych migracji wewnętrznych Polaków • oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego • opisuje rozmieszczenie i liczebność Polonii na świecie na podstawie danych statystycznych • przedstawia uwarunkowania oraz konsekwencje wewnętrznych i zagranicznych migracji Polaków • analizuje okresowe zmiany salda migracji wewnętrznych i zagranicznych • wyjaśnia przyczyny zmian salda migracji wewnętrznych i zagranicznych • formułuje prognozy dotyczące zmian wielkości i kierunków migracji Polaków • ocenia zagrożenia związane z ruchami migracyjnymi • ocenia zjawisko nasilenia się migracji zagranicznych Polaków po wejściu do UE • omawia najważniejsze cechy kulturowe grup etnicznych w Polsce na podstawie dostępnych źródeł • opisuje główne grupy wyznaniowe w Polsce • charakteryzuje strukturę narodowościową i wyznaniową ludności Polski na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia kulturowe aspekty zróżnicowania religijnego 	<p>C C C C C B C C D C D C C B B C D C C C C B D B D C C C C C C C B</p>
--	---	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> dokonyuje podziału elektrowni funkcjonujących w Polsce wymienia alternatywne źródła energii wykorzystywane w polskiej energetyce przedstawia rozmieszczenie największych elektrowni ciepłych, wodnych oraz innych niekonwencjonalnych na podstawie map tematycznych wymienia najważniejsze działy przetwórstwa przemysłowego w Polsce wskazuje obszary koncentracji przemysłu spożywczego, samochodowego, elektronicznego i meblarskiego wskazuje dynamicznie rozwijające się dziedziny produkcji przemysłowej w Polsce wskazuje na mapie Polski siedziby najbardziej dochodowych firm przetwórstwa przemysłowego wyjaśnia różnicę między ośrodkiem a okręgiem przemysłowym wskazuje na mapie nieistniejące już i współczesne okręgi przemysłowe w Polsce omawia rozmieszczenie okręgów przemysłowych w Polsce w latach 80. i 90. XX w. oraz współczesnych na podstawie map tematycznych omawia czynniki lokalizacji wybranych okręgów przemysłowych w Polsce 	B A B A C C C C B C C C	<ul style="list-style-type: none"> porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce i innych państwach świata na podstawie danych statystycznych wyjaśnia przyczyny i konsekwencje zmian w gospodarowaniu różnymi źródłami energii w Polsce wskazuje możliwość wykorzystania alternatywnych źródeł energii w Polsce uzasadnia aktualną lokalizację różnego typu elektrowni w Polsce formułuje problemy energetyki na przykładach wybranych regionów Polski omawia rolę poszczególnych działów przetwórstwa przemysłowego w gospodarce Polski porównuje strukturę przemysłu przetwórczego Polski z ze strukturą przemysłu przetwórczego w krajach UE opisuje uwarunkowania rozmieszczenia przemysłu przetwórczego w Polsce na podstawie map tematycznych ocenia perspektywy rozwoju przemysłu zaawansowanej technologii w Polsce określa rozmieszczenie i znaczenie okręgów przemysłowych w Polsce opisuje przyczyny restrukturyzacji w wybranych okręgach przemysłowych w Polsce opisuje zmiany zachodzące w wybranych okręgach przemysłowych w Polsce porównuje procesy restrukturyzacyjne zachodzące w wybranych okręgach przemysłowych w Polsce, biorąc pod uwagę dawną i obecną strukturę gałęziową przemysłu 	C B C D C C C D C C C C
--	---	--	--	--

V. Usługi

<ul style="list-style-type: none"> Transport w Polsce łącność w Polsce Atrakcyjność turystyczna Polski Turystyka krajowa i zagraniczna Handel zagraniczny Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przykłady działalności usługowej w Polsce wymienia przykłady firm związanych ze sferą usług, mające siedziby w wybranym województwie omawia rolę i znaczenie usług w gospodarce Polski wskazuje na mapie najważniejsze szlaki transportowe w Polsce charakteryzuje sieć transportową wybranego regionu kraju przedstawia znaczenie transportu intermodalnego oraz jego wady i zalety wymienia elementy infrastruktury transportu przesyłowego wymienia problemy transportu kolejowego i samochodowego w Polsce wymienia przyczyny budowy autostrad i dróg ekspresowych w Polsce wymienia rodzaje usług, które obejmuje łączność omawia rolę łączności w gospodarce Polski przedstawia charakterystykę poszczególnych działów łączności opisuje rozwój łączności w Polsce po II wojnie światowej wyjaśnia znaczenie terminu <i>atrakcyjność turystyczna</i> wymienia walory krajoznawcze Polski odróżnia walory przyrodnicze od antropogenicznych wymienia regiony turystyczne w Polsce i wskazuje je na mapę przedstawia atrakcje turystyczne wybranych regionów Polski na podstawie dostępnych źródeł wymienia czynniki warunkujące rozwój turystyki podaje kierunki wyjazdów zagranicznych polskich turystów omawia rolę turystyki w gospodarce krajowej 	A B C C C B A A A A C B C B A B A A B A A C	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zróżnicowanie sektora usług w Polsce i w innych państwach UE przedstawia uwarunkowania rozwoju i strukturę transportu w Polsce wymienia przykłady przekształceń własnościowych w polskiej gospodarce, które wpłynęły na zmiany struktury usług określa stopień rozwoju sieci transportowej w Polsce na tle krajów UE określa zmiany w zakresie środków transportu w Polsce określa skutki budowy autostrad i dróg ekspresowych w Polsce analizuje sieć transportu i jej zmiany w Polsce na podstawie map tematycznych i danych statystycznych wyjaśnia zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach i pracy przewozowej w Polsce na podstawie danych statystycznych uzasadnia konieczność inwestowania w rozwój sieci transportowej we własnym regionie i w Polsce podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności na terenie kraju określa poziom rozwoju łączności w Polsce na tle krajów UE wyjaśnia przyczyny niższego poziomu rozwoju łączności w Polsce w stosunku do wysoko rozwiniętych krajów UE ocenia uwarunkowania oraz współczesne tendencje rozwoju różnych środków łączności w Polsce analizuje czynniki warunkujące rozwój turystyki w Polsce porównuje walory turystyczne wybranych regionów w Polsce 	C C A C C C D B D A C B D D D C
---	---	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje turystykę krajową i zagraniczną w Polsce na podstawie danych statystycznych i map tematycznych • podaje przyczyny ujemnego salda bilansu handlowego Polski • wskazuje głównych partnerów handlowych Polski • omawia znaczenie handlu zagranicznego dla gospodarki Polski • przedstawia bilans handlu zagranicznego Polski i wyjaśnia jego zmiany 	C A C C B	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia walory przyrodnicze i pozaprzyrodnicze Polski • ocenia regionalne zróżnicowanie infrastruktury turystycznej w Polsce • dowodzi atrakcyjności turystycznej Polski • przedstawia współczesne tendencje rozwoju różnych rodzajów turystyki w Polsce • porównuje strukturę wykorzystania środków transportu w turystyce krajowej i zagranicznej • analizuje cechy ruchu turystycznego w Polsce na podstawie danych statystycznych • przedstawia konsekwencje rozwoju turystyki w Polsce • ocenia wpływ turystyki na środowisko przyrodnicze i gospodarkę Polski • porównuje strukturę towarową handlu zagranicznego Polski i wybranych państw Europy • wykazuje zmiany znaczenia handlu zagranicznego dla gospodarki Polski • wskazuje kierunki geograficzne i strukturę handlu zagranicznego Polski na podstawie danych statystycznych • wyjaśnia przyczyny zmian kierunków eksportu i importu Polski po 1990 r. • określa miejsce Polski w światowym handlu międzynarodowym • przewiduje, w jakich kierunkach będzie rozwijał się handel zagraniczny naszego kraju 	D D D B C D B D C D C B C D
--	---	-----------------------	--	--

VI. Polska w świecie

<ul style="list-style-type: none"> • Polska w organizacjach międzynarodowych • Inwestycje zagraniczne w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia organizacje międzynarodowe, których członkiem jest Polska • wymienia euroregiony funkcjonujące przy polskich granicach i wskazuje je na mapie • podaje przykłady działań podejmowanych przez Polskę w ramach organizacji międzynarodowych na podstawie dostępnych źródeł • charakteryzuje międzynarodową współpracę w ramach euroregionów oraz miast i gmin bliźniaczych • wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność inwestycyjną Polski • wskazuje polskie bezpośrednie inwestycje zagraniczne i podaje ich wartość na podstawie danych statystycznych • podaje przykłady bezpośrednich inwestycji zagranicznych prowadzonych w wybranym województwie na podstawie dostępnych źródeł 	A A A C A C A	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia udział Polski w procesach integracyjnych i głównych organizacjach międzynarodowych • wskazuje korzyści wynikające z funkcjonowania euroregionów w Polsce • omawia działalność Polski w organizacjach, które zapobiegają zagrożeniom społeczno-ekonomicznym oraz konfliktom zbrojnym lub je niwelują • ocenia społeczne i gospodarcze konsekwencje przystąpienia Polski do UE • omawia strukturę przestrzenną BIZ w Polsce na podstawie danych statystycznych • analizuje wartość BIZ napływających do poszczególnych regionów naszego kraju na podstawie mapy • przedstawia bariery w napływie BIZ do Polski • ocenia znaczenie inwestycji zagranicznych w Polsce dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju • wskazuje przykłady bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce 	B C C D C D B C C
--	---	---------------------------------	--	---

VII. Zróżnicowanie regionalne Polski

<ul style="list-style-type: none"> • Regiony fizycznogeograficzne Polski • Cechy środowiska przyrodniczego wybranego regionu Polski • Regionalne zróżnicowanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kryteria podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne • wskazuje na mapie prowincje i podprowincje Polski • przedstawia regionalizację fizycznogeograficzną Polski • wskazuje na mapie makroregiony Polski • wymienia walory środowiska przyrodniczego wybranej krainy geograficznej • charakteryzuje elementy środowiska przyrodniczego wybranej krainy geograficznej na podstawie map, danych statystycznych i innych źródeł • wymienia regiony o najwyższym i najniższym stopniu rozwoju społeczno-gospodarczego 	A C B C A C A	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego w Polsce • określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski na podstawie dostępnych źródeł • porównuje podział Polski na pasy ukształtowania powierzchni z podziałem na regiony fizycznogeograficzne • wyjaśnia uwarunkowania zróżnicowania środowiska przyrodniczego wybranego regionu • przedstawia dominanty środowiska wybranych regionów Polski na podstawie map tematycznych, danych statystycznych i obserwacji bezpośrednich 	B C C B B
---	---	---------------------------------	--	-----------------------

<p>Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> Potencjał gospodarczy wybranego regionu Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie regiony różniące się poziomem rozwoju społeczno-gospodarczego przedstawia przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski wymienia mierniki rozwoju społeczno-gospodarczego danego regionu omawia wartości mierników rozwoju społeczno-gospodarczego wybranego regionu na podstawie danych statystycznych 	<p>C B A C</p>	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związki i zależności zachodzące między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego w wybranym makroregionie przedstawia czynniki wpływające na rozwój społeczno-gospodarczy wybranych regionów Polski przedstawia przykłady działań zmniejszających dysproporcje w rozwoju poszczególnych regionów Polski ocenia skutki dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski ocenia poziom rozwoju społeczno-gospodarczego wybranych regionów Polski przedstawia rolę i zadania samorządu terytorialnego w regionie na podstawie dostępnych źródeł omawia zmiany zachodzące w środowisku geograficznym w wybranym regionie Polski ocenia potencjał gospodarczy regionu na podstawie danych statystycznych i dostępnych źródeł omawia inicjatywy podejmowane w regionie na rzecz jego rozwoju na podstawie dostępnych źródeł 	<p>D B B D D B C D C</p>
--	---	----------------------------	--	--

VIII. Degradacja i ochrona środowiska

<ul style="list-style-type: none"> Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego w Polsce Ochrona środowiska przyrodniczego Polski Walory parków narodowych w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia źródła zanieczyszczeń atmosfery, hydrosfery i biosfery wymienia regiony w Polsce o największym zanieczyszczeniu środowiska charakteryzuje źródła zanieczyszczeń atmosfery, hydrosfery i biosfery wymienia nazwy obszarów ekologicznego zagrożenia oraz klęski ekologicznej w Polsce i wskazuje te obszary na mapie podaje różnice między parkiem narodowym a rezerwatem biosfery wymienia gatunki roślin i zwierząt objęte ochroną w Polsce przedstawia formy ochrony przyrody i krajobrazu w Polsce wymienia parki narodowe w Polsce wskazuje parki narodowe na mapie ogólnogeograficznej w Polsce opisuje przykłady form ochrony przyrody i krajobrazu we własnym regionie charakteryzuje walory przyrodnicze parku narodowego we własnym regionie 	<p>A A C A A A B A C C C</p>	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane wskaźniki zanieczyszczenia powietrza omawia skutki nadmiernej emisji zanieczyszczeń atmosferycznych charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska w Polsce ocenia stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego w Polsce wskazuje przykłady zachowań człowieka wobec klęsk ekologicznych omawia uwarunkowania rozmieszczenia obszarów chronionych w Polsce wyjaśnia, na czym polega restytucja gatunków podaje przykłady restytucji gatunków zwierząt w Polsce przedstawia działania polskich i międzynarodowych organizacji na rzecz ochrony przyrody prowadzone na terytorium naszego kraju ocenia kierunki i skuteczność działań na rzecz ochrony środowiska podejmowanych w Polsce uzasadnia konieczność prowadzenia działań na rzecz restytucji i zachowania naturalnych elementów środowiska w Polsce przedstawia charakterystyczne walory przyrodnicze podlegające szczególnej ochronie w parkach narodowych w Polsce na podstawie dostępnych źródeł, np. map i danych statystycznych opisuje unikalne obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie parków narodowych projektuje utworzenie nowego obszaru chronionego we własnym regionie 	<p>C C C D C C B A B D D B C D</p>
--	---	--	--	--

Powtórzenie materiału przed egzaminem maturalnym (15 h)

<ul style="list-style-type: none"> Położenie oraz środowisko przyrodnicze Polski Mapa jako obraz Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy położenia geograficznego Polski zaznacza na mapie kraje będące sąsiadami Polski zaznacza na mapie główne obszary występowania surowców mineralnych w Polsce i na świecie 	<p>A C C</p>	<ul style="list-style-type: none"> opisuje charakterystyczne cechy granic Polski porównuje budowę geologiczną Karpat Zewnętrznych i Karpat Wewnętrznych na podstawie przekroju geologicznego podaje różnicę między działalnością rzeźbotwórczą lądolodu i lodowca górskiego 	<p>C C C</p>
--	---	----------------------	--	----------------------

	na podstawie danych statystycznych		<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wielkość produkcji zwierzęcej w Polsce na tle innych krajów świata na podstawie danych statystycznych • porównuje chów ekstensywny z intensywnym • analizuje wielkość i strukturę połowów w Polsce i na świecie na podstawie danych statystycznych • ocenia politykę rolną państwa polskiego i wybranych państw świata • określa tendencje zmian w pogłowie zwierząt gospodarskich w Polsce i na świecie • prognozuje zmiany w polskim rybactwie związane z uczestnictwem we wspólnej polityce rolnej UE 	<p>C</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p>
• Przemysł	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału przemysłu wg wybranych kryteriów • wymienia funkcje przemysłu • wymienia czynniki lokalizacji przemysłu • wskazuje lokalizację najważniejszych złóż surowców mineralnych w Polsce i na świecie na podstawie mapy tematycznej oraz danych statystycznych • wymienia rodzaje elektrowni w Polsce i na świecie • wymienia alternatywne źródła energii • wymienia najważniejsze działy przetwórstwa przemysłowego w Polsce i na świecie • wskazuje na mapie największe okręgi przemysłowe świata i Polski • wskazuje na mapie obszary występowania zasobów naturalnych w Polsce i na świecie • przedstawia rozmieszczenie największych elektrowni ciepłych, wodnych oraz innych niekonwencjonalnych w Polsce i na świecie na podstawie map tematycznych • wskazuje dynamicznie rozwijające się dziedziny produkcji przemysłowej w Polsce i na świecie • charakteryzuje i wskazuje na mapie specjalne strefy ekonomiczne w Polsce • analizuje rozmieszczenie ośrodków high-tech na świecie • omawia czynniki lokalizacji wybranych okręgów przemysłowych 	<p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zmiany wielkości wydobycia wybranych surowców mineralnych w Polsce i na świecie na podstawie danych statystycznych • porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce i innych państwach świata na podstawie danych statystycznych • porównuje strukturę przemysłu przetwórczego Polski ze strukturą innych krajów świata • opisuje zmiany zachodzące w okręgach przemysłowych Polski i świata • określa miejsce Polski w światowej produkcji przemysłowej • ocenia wielkość wydobycia surowców w Polsce i na świecie • wyjaśnia przyczyny i konsekwencje zmian w gospodarowaniu różnymi źródłami energii w Polsce i na świecie • omawia procesy modernizacji i restrukturyzacji zachodzące w okręgach przemysłowych • ocenia stan i perspektywy rozwoju polskiego i światowego przemysłu wydobywczego • formułuje problemy energetyki w Polsce i na świecie • ocenia perspektywy rozwoju przemysłu zaawansowanej technologii w Polsce i na świecie 	<p>D</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>D</p> <p>D</p> <p>D</p>
• Usługi	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału usług • omawia sieć transportową wybranego państwa oraz Polski • wyjaśnia znaczenie terminu <i>atrakcyjność turystyczna</i> • wymienia walory krajoznawcze Polski i wybranych państw świata • wymienia czynniki warunkujące rozwój turystyki • wskazuje głównych partnerów handlowych Polski • omawia rolę usług w gospodarce Polski i innych państw świata • omawia wady i zalety różnych rodzajów transportu • omawia rolę łączności w gospodarce Polski i świata • przedstawia atrakcje turystyczne w wybranym państwie świata i w Polsce • omawia rolę turystyki w polskiej i światowej gospodarce • omawia bilans handlu zagranicznego w wybranych państwach świata i Polski 	<p>A</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>A</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie sektora usług w Polsce i w innych państwach UE • przedstawia uwarunkowania rozwoju i strukturę transportu w Polsce i na świecie • podaje przyczyny nierównomiernego dostępu do środków łączności w Polsce i na świecie • porównuje walory turystyczne wybranych państw i Polski • przedstawia współczesne tendencje rozwoju różnych rodzajów turystyki w Polsce i na świecie • porównuje strukturę towarową handlu zagranicznego Polski i wybranych państw świata • wyjaśnia zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach i pracy przewozowej w Polsce i na świecie na podstawie danych statystycznych • ocenia zróżnicowanie infrastruktury turystycznej w Polsce i na świecie • przedstawia konsekwencje rozwoju turystyki w Polsce i na świecie • wyjaśnia przyczyny zmian kierunków eksportu i importu Polski po 1990 r. • ocenia uwarunkowania oraz współczesne tendencje rozwoju różnych środków transportu oraz łączności w Polsce i na świecie 	<p>B</p> <p>B</p> <p>A</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>C</p> <p>C</p> <p>B</p> <p>D</p> <p>B</p> <p>B</p> <p>D</p>

			<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ turystyki na środowisko przyrodnicze Polski i innych państw świata ocenia miejsce Polski w światowym handlu międzynarodowym i przewiduje kierunki jego rozwoju 	D D
<ul style="list-style-type: none"> Polska w świecie Zróźnicowanie regionalne Polski. Problemy współczesnego świata 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje międzynarodowe, m.in. te, do których należy Polska wymienia euroregiony na podstawie mapy wymienia czynniki wpływające na atrakcyjność inwestycyjną Polski wymienia kryteria podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne wymienia walory środowiska wybranej krainy geograficznej w Polsce wymienia mierniki poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego regionu charakteryzuje międzynarodową współpracę w ramach euroregionów oraz miast i gmin bliźniaczych omawia polskie bezpośrednie inwestycje zagraniczne i podaje ich wartość na podstawie danych statystycznych charakteryzuje elementy środowiska przyrodniczego wybranej krainy geograficznej na podstawie mapy przedstawia przyczyny dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski i świata podaje przyczyny konfliktów zbrojnych na świecie 	A A A A A C C C C B A	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje korzyści wynikające z funkcjonowania euroregionów w Polsce przedstawia nierównomierny napływ inwestycji zagranicznych do poszczególnych regionów Polski na podstawie mapy wyjaśnia uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego regionów Polski omawia przyczyny i skutki globalizacji podaje przykłady form współpracy międzynarodowej na różnych płaszczyznach omawia działalność Polski w organizacjach międzynarodowych przedstawia bariery w napływie BIZ do Polski przedstawia przykłady działań zmniejszających dysproporcje w poziomie rozwoju wybranych regionów Polski przedstawia ekonomiczne skutki konfliktów na świecie ocenia społeczne i gospodarcze konsekwencje przystąpienia Polski do UE ocenia znaczenie inwestycji zagranicznych w Polsce omawia inicjatywy podejmowane w regionie na rzecz jego rozwoju na podstawie dostępnych źródeł stosuje różne mierniki do oceny poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego państw 	C B B C A C B B B D D C C
<ul style="list-style-type: none"> Degradacja i ochrona środowiska przyrodniczego w Polsce i na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia źródła zanieczyszczeń w różnych sferach Ziemi wymienia obszary na świecie i w Polsce o największym zanieczyszczeniu środowiska na podstawie map podaje różnice między parkiem narodowym a rezerwatem biosfery rozpoznaje parki narodowe w Polsce i na świecie na podstawie mapy charakteryzuje źródła zanieczyszczeń różnych sfer Ziemi wymienia nazwy obszarów ekologicznego zagrożenia i klęski ekologiczne w Polsce i na świecie oraz wskazuje te obszary na mapie przedstawia formy ochrony przyrody i krajobrazu w Polsce i na świecie charakteryzuje walory przyrodnicze parków narodowych w Polsce i na świecie wymienia obszary o różnym stopniu zależności człowieka od środowiska przyrodniczego 	A A A B C C B C A	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny przestrzennego zróżnicowania emisji głównych zanieczyszczeń powietrza na świecie omawia skutki nadmiernej emisji zanieczyszczeń atmosferycznych podaje przykłady restytucji różnych gatunków zwierząt wyjaśnia zasady zrównoważonego rozwoju przedstawia charakterystyczne walory przyrodnicze podlegające szczególnej ochronie w parkach narodowych w Polsce i na świecie na podstawie danych statystycznych i dostępnych źródeł charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska w Polsce i na świecie przedstawia działania międzynarodowych organizacji na rzecz ochrony przyrody w Polsce i na świecie opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie parków narodowych ocenia stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego w Polsce i na świecie wskazuje przykłady zachowań człowieka wobec klęsk ekologicznych ocenia kierunki i skuteczność działań państw na rzecz ochrony środowiska 	C C A B C C C D C D
Zajęcia terenowe (8 godz.)	<ul style="list-style-type: none"> określa współrzędne geograficzne miejsca obserwacji na pomocą GPS dokonuje pomiaru azymutu za pomocą busoli wyznacza kierunki świata za pomocą busoli określa wysokość bezwzględną za pomocą GPS 	C C C C	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy środowiska przyrodniczego w okolicach szkoły opisuje typy skał występujących w okolicach szkoły na podstawie mapy geologicznej i obserwacji bezpośredniej opisuje elementy środowiska przyrodniczego w otoczeniu szkoły określa sposoby użytkowania ziemi w pobliżu miejsca obserwacji wyjaśnia związki zachodzące pomiędzy elementami środowiska przyrodniczego a użytkowaniem ziemi na badanym obszarze 	A C C C B